

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: SPRAW WE-
WNETRZNYCH, SPRAW WOJSKOWYCH, ROBÓT
PUBLICZNYCH ORAZ PRZEMYSŁU I HANDLU**

z dnia 24 lipca 1930 r.

**w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Komunikacji
o obowiązku dostarczania środków przewozowych
wodnych żeglugi śródlądowej na rzecz wojska w cza-
sie pokoju,**

Na podstawie art. 4 ust. 3, art. 9 ust. 3 i art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 listopada 1927 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883) zarządza się co następuje:

Do art. 1.

§ 1. Za środki przewozowe wodne żeglugi śródlądowej uważa się wszelkie statki i łodzie zdolne do przewozu osób i rzeczy, z własnym popędem mechanicznym, lub bez niego, a w szczególności:

- a) statki żeglugi śródlądowej;
- b) łodzie żeglugi śródlądowej, z własnym popędem mechanicznym;
- c) łodzie żeglugi śródlądowej (promy, tratwy, berlinki i t. d.) bez własnego popędu mechanicznego, o powierzchni 20 m² (największa długość pomnożona przez największą szerokość) lub powyżej 20 m²;

d) łodzie żeglugi śródlądowej bez własnego popędu mechanicznego, o powierzchni poniżej 20 m².

Do art. 3.

§ 2. Obowiązek dostarczenia środka przewozowego wodnego żeglugi śródlądowej obejmuje zarazem obowiązek dostarczenia niezbędnej obsługi, to jest personelu przeznaczonego do kierowania danym środkiem przewozowym.

W wypadku gdy właściciel (posiadacz) środka przewozowego wodnego nie jest w możności dostarczyć niezbędnej obsługi, obowiązują go oddanie do dyspozycji osoby uprawnionej środka przewozowego wodnego bez obsługi.

§ 3. Koszt utrzymania środka przewozowego wodnego w stanie zdolnym do użytku, koszt materiałów pędnych oraz koszt wyżywienia obsługi dostarczonej przez właściciela (posiadacza) tego środka przewozowego przez czas trwania obowiązku świadczenia, obciąża obowiązanego do dostarczenia środka przewozowego wodnego żeglugi śródlądowej.

Do art. 4.

§ 4. Urzędy gminne (magistraty) obowiązane są założyć i utrzymywać w stałej ewidencji wykazy alfabetyczne wszystkich posiadaczy środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej, wymienionych w § 1, znajdujących się w gminie, nie wyłączając osób, którym w myśl art. 5 przysługuje zwolnienie od obowiązku dostarczania środków przewozowych. W wykazach tych należy co do osób zwolnionych zamie-

ścić uwagę: „zwolniony w myśl art. 5...” (powołać tu odnośny punkt względnie ustęp art. 5-go).

Wykazy alfabetyczne sporządza się oddzielnie dla każdego rodzaju wymienionych w § 1 środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej.

§ 5. Zarządy dróg wodnych, inspekcje dróg wodnych i zarządy wodne tudzież inne władze, wymienione w art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 266) o ile prowadzą rejestrację statków i łodzi, powinny używać urzędem gminnym (magistratom) na obszarze swego zakresu działania pomocy przy sporządzaniu wykazów przewidzianych w § 4, przez udzielanie im wiadomości o statkach i łodziach, które są u nich zarejestrowane.

§ 6. Na podstawie wymienionych w § 4 wykazów alfabetycznych urzędy gminne (magistraty) sporządzają co roku, celem zapewnienia kolejności i równomierności przy powoływaniu do świadczeń, listy kolejności osób obowiązanych do dostarczenia w roku następnym środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej, a to oddzielnie dla każdego rodzaju z wymienionych w § 1 środków przewozowych.

§ 7. W listach kolejności wykazuje się wszystkie osoby, posiadające wymienione w § 1 środki przewozowe wodne żeglugi śródlądowej, z wyjątkiem tych osób, które zwolnione są od obowiązku dostarczenia środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (art. 5 ust. 1 pkt. 1 — 3), bądź też osób, które posiadają wyłącznie środki przewozowe, nie mogące być przedmiotem świadczeń (art. 5 ust. 2 pkt. 1 — 6).

Natomiast osoby, które posiadają oprócz środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej wyłączonych od obowiązku ich dostarczenia, także środki przewozowe od tego obowiązku niewyłączone, powinny być zamieszczane w listach kolejności, a przy ich nazwiskach należy obok środków przewozowych, podlegających obowiązkowi dostarczenia, wykazywać w osobnych rubrykach także ilości i rodzaj środków przewozowych, zwolnionych od tego obowiązku.

§ 8. Przy układaniu przez urzędy gminne (magistraty) list kolejności, należy przestrzegać następujących zasad:

- a) przede wszystkim umieszcza się w liście kolejności osoby, trudniące się zawodowo przewozem osób lub rzeczy;
- b) posiadacze dwu lub więcej środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej wyprzedzają w liście kolejności posiadaczy jednego środka przewozowego.

§ 9. Urzędy gminne (magistraty) sporządzają listy kolejności z końcem każdego roku na rok następny w takim terminie, ażeby najpóźniej dnia 15 grudnia mogły być podane do powszechnej wiadomości.

Podanie do powszechnej wiadomości następuje w sposób w danej gminie przyjęty, w każdym jednak razie przez wywieszenie list kolejności w urzędzie gminnym (magistracie) z pouczeniem, że w cią-

gu 14 dni od dnia ogłoszenia list, osoby interesowane mogą wnosić reklamacje do urzędu gminnego (magistratu). Reklamacje załatwia urząd gminny (magistrat), który w razie uwzględnienia reklamacji, poprawia odpowiednio listę kolejności. W razie nieuwzględnienia reklamacji, urzędy gminne (magistraty) nie sprawujące czynności powiatowej władzy administracji ogólnej, przedkładają reklamacje do decyzji powiatowej władzy administracji ogólnej. Urzędy gminne (magistraty) spełniające funkcję powiatowej władzy administracji ogólnej załatwiają reklamacje we własnym zakresie działania. Decyzje tych władz, załatwiających reklamacje, są ostateczne.

Wniesienie reklamacji nie wstrzymuje wejścia w życie listy kolejności z dniem 1 stycznia następnego roku kalendarzowego.

§ 10. Przy wydawaniu nakazów dostarczenia środka przewozowego wodnego żeglugi śródlądowej na rzecz wojska w czasie pokoju, należy przestrzegać porządku ustalonego w liście kolejności dla danego środka przewozowego.

Wyjątki są dopuszczalne, bądź to z powodów, które powstały po sporządzeniu listy kolejności, bądź też z uwagi na obiekt podlegający przewiezieniu.

W tych ostatnich wypadkach w miejsce osoby zwolnionej od dostarczenia środka przewozowego, powinna być pociągnięta do tego świadczenia osoba, wymieniona pod następną liczbą kolejną listy kolejności.

Osoba zwolniona od świadczenia, powinna być pociągnięta, po ustaniu powodów zwolnienia od świadczenia bezpośrednio przed osobą, na którą według listy kolejności przypadłaby kolejność dostarczenia środka przewozowego.

Do art. 5 ust. 1 pkt. 3.

§ 11. Fakt zwolnienia od obowiązku dostarczenia środków przewozowych będących w posiadaniu funkcjonariuszów państwowych i samorządowych, wojskowych w służbie czynnej oraz osób duchownych, udowadnia się poświadczeniem bezpośredniej władzy przełożonej, a o ile chodzi o duchownych, poświadczeniem wydanym przez właściwego wojewodę, że wspomniane środki przewozowe są im niezbędnie potrzebne dla wykonywania służby, względnie posług religijnych.

Do art. 7.

§ 12. O potrzebie korzystania ze statków żeglugi śródlądowej decydują właściwi terytorjalnie dowódcy okręgów korpusów, względnie inne władze wojskowe równorzędne lub wyższe.

O potrzebie korzystania z innych środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej decyduje właściwy terytorjalnie dowódca (komendant, kierownik) jednostki administracyjnej (równorzędny lub wyższy).

Wymienione władze decydują zarazem, czy chodzi o podróż służbową, służbowy przewóz rzeczy, względnie przewóz osób lub rzeczy w związku z podróżą służbową.

§ 13. Dokumentem marszowym przewidzianym dla oddziałów wojskowych jest pisemny rozkaz wykonania pewnej podróży, lub skutecznego przewo-

zu osób lub rzeczy, wystawiony przez dowódcę (komendanta, kierownika), wymienionego w § 12.

Na dokumencie tym umieszcza się klauzulę następującej treści: „Dowódca oddziału . . . . . (stopień, imię i nazwisko dowódcy, oznaczenie pułku, batalionu, kompanji i t. d.) uprawniony jest wraz z oddziałem do korzystania ze środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 listopada 1927 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883). Zapotrzebowanie zgłoszone za L. . . dnia . . . . w . . . . (nazwa władzy)”.

Klauzulę powyższą podpisuje uprawniony dowódca (komendant, kierownik) i zaopatruje ją pieczęcią urzędową.

Dla oddziałów pomiarowych Wojskowego Instytutu Geograficznego, dokumentem marszowym jest, o ile chodzi o środki przewozowe wodne żeglugi śródlądowej z wyłączeniem statków, legitymacja wojskowej służby geograficznej.

§ 14. Poszczególne osoby, pełniące czynną służbę wojskową, mogą korzystać ze środków przewozowych na podstawie rozkazu wyjazdu, wystawionego według obowiązujących w tej mierze przepisów wojskowych. Na rozkazie wyjazdu umieszcza dowódca (komendant, kierownik) wskazany w § 12, klauzulę analogiczną w treści do klauzuli wskazanej w § 13, opatrując ją również podpisem i pieczęcią urzędową.

Dla oficerów wojskowej służby geograficznej rozkazem wyjazdu jest, o ile chodzi o środki przewozowe wodne żeglugi śródlądowej, z wyłączeniem statków, legitymacja wojskowej służby geograficznej.

§ 15. Dokument marszowy, rozkaz wyjazdu, względnie legitymacja wojskowej służby geograficznej, wystawione w sposób przewidziany w §§ 13 i 14, są dokumentami legitymacyjnymi wobec władz, u których zgłoszono zapotrzebowanie, oraz wobec posiadaczy przydzielonych środków przewozowych wodnych.

Do art. 8.

§ 16. Prawo wystawiania zapotrzebowania na dostarczenie środka przewozowego wodnego żeglugi śródlądowej, posiadają oprócz Ministra Spraw Wojskowych upoważnieni przez niego dowódcy (komendanci, kierownicy (wymienieni w § 12, dowódcy wyżsi oraz władze i organa wojskowe).

Powyżsi dowódcy, władze i organa wojskowe są również uprawnieni do udzielania na dokumentach marszowych, rozkazach wyjazdu, względnie legitymacjach wojskowej służby geograficznej, zezwoleń na bezpośrednie wystawianie zapotrzebowań na środki przewozowe wodne żeglugi śródlądowej, a to w czasie trwania stanu wyjątkowego, w wypadkach klęsk żywiołowych, oraz w wypadkach zarządzenia asystencji wojskowej (art. 6 i ust. 3 art. 8).

Do art. 9.

§ 17. Nakaz dostarczania środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej wydają: zarządy gmin miejskich i wiejskich, a w wypadkach niecierpiących zwłoki, na obszarze województw: warszawskiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, biało-

stockiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i wileńskiego, nakaz wydawać mogą również sołtysi.

Do art. 10.

§ 18. Uprawniony, który w wypadkach przewidzianych w art. 10 zwraca się bezpośrednio do posiadacza środka przewozowego wodnego żeglugi śródlądowej z żądaniem jego dostarczenia, wystawia na piśmie nakaz dostarczenia środka przewozowego, który powinien zawierać następujące dane:

- wymienienie dokumentu marszowego, rozkazu wyjazdu, względnie legitymacji wojskowej służby geograficznej, uprawniającego do korzystania ze środków przewozowych przy oznaczeniu władzy, która go wystawiła, oraz wskazaniu daty i liczby;
- wskazanie osoby, którą wezwano do dostarczenia środka przewozowego;
- oznaczenie ilości i jakości środków przewozowych;
- oznaczenie potrzebnej obsługi, zdolnej do prowadzenia środków przewozowych;
- oznaczenie czasu, przez który środek przewozowy będzie przypuszczalnie używany;
- czytelny podpis uprawnionego, oraz wskazanie formacji, do jakiej uprawniony należy.

Na żądanie wezwanego do dostarczenia środka przewozowego, należy okazać mu dokument legitymacyjny (§ 15).

Do art. 15.

§ 19. Przy ustalaniu stawek wynagrodzenia, należy brać pod uwagę rzeczywiste koszty utrzymania środka przewozowego i obsługi przez okres czasu, liczony od chwili wyjazdu środka przewozowego z miejsca postoju aż do chwili powrotu na to samo miejsce, — oraz koszty sprowadzenia członków obsługi do miejsca wyjazdu środka przewozowego i odstawienia ich z powrotem do miejsca, skąd przybyli.

Do art. 16.

§ 20. W wypadku zniszczenia lub uszkodzenia dostarczonego statku wodnego żeglugi śródlądowej (§ 1 pkt. a), które nastąpiło w czasie lub w następstwie pełnienia świadczenia, — powiatowa władza administracji ogólnej, na obszarze której nastąpiło zniszczenie lub uszkodzenie, zawiadamia o tem niezwłocznie najkrótszą drogą (telefonicznie względnie telegraficznie), władzę, w której dany statek w myśl art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6-go marca 1928 r. o żegludze i splawie na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 266) jest zarejestrowany, która niezwłocznie wyda zarządzenia, mające na celu stwierdzenie stopnia uszkodzenia, względnie zniszczenia statku oraz okoliczności, w których to zniszczenie, względnie uszkodzenie nastąpiło.

§ 21. Zgłaszający roszczenie o odszkodowanie z powodu zniszczenia lub uszkodzenia środka przewozowego innego niż wymienionego w § 20, powinien do zgłoszenia skierowanego do powiatowej władzy administracji ogólnej, dołączyć nakaz dostarczenia

środka przewozowego, lub potwierdzenie o korzystaniu z tego środka, przewidziane w art. 14.

§ 22. W sprawach o odszkodowanie z art. 16 powiatowa władza administracji ogólnej przeprowadza w razie potrzeby dla ustalenia okoliczności, mających być podstawą rozstrzygnięcia, rozprawę usiłą w trybie określonym w art. 44 — 48 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

Do art. 17.

§ 23. Gdy korzystający ze środka przewozowego wynagrodzenia nie zapłacił (ust. 2 art. 17), powinien o tem niezwłocznie złożyć meldunek swej władzy przełożonej, która natychmiast przekazuje należność przez płatnika do powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczącego.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 3 miesiące po ogłoszeniu.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych:
Daniel Konarzewski

Minister Robót Publicznych: *Matakiewicz*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Kierownik Ministerstwa Skarbu: *Ignacy Matuszewski*

Minister Komunikacji: *Kühn*
